

Sammanfattning

Sedan en taxichaufför väckt talan mot sin före detta arbetsgivare, ett taxibolag, med krav på obetald lön och semesterersättning, har arbetsgivaren kvittningsvis åberopat motfordran avseende påstått oredovisade kontantersättningar från kunder i taxirörelsen. Fråga om vem av parterna som har bevisbördan vid tvist om betalning, redovisning, av de omtvistade kontantersättningarna har skett. Även fråga om det har avtalats mellan parterna att semesterlön ingick i månadslönen.

Postadress
Box 2018
103 11 STOCKHOLM
Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00
Telefax
08-617 66 15
kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
Måndag-fredag
09.00-12.00
13.00-15.00

ARBETSDOMSTOLENDOM
2012-12-19
StockholmDom nr 88/12
Mål nr B 33/12**KLAGANDE**Örebroaren Taxi AB, 556733-4304, c/o G.G., Lundbygatan 39 A,
703 58 ÖrebroOmbud: advokaten Johanna Näslund, Advokatfirman Lindahl KB, Box 143,
701 42 Örebro**MOTPART**

B.D. i Örebro

SAKEN

fordran på lön m.m.

ÖVERKLAGAD DOM

Örebro tingsrätts dom den 7 november 2011 i mål T 3135-10

Tingsrättens dom, se bilaga.

Örebroaren Taxi AB (bolaget) har överklagat tingsrättens dom. Arbetsdomstolen har i april 2012 meddelat prövningstillstånd.

Bolaget har yrkat att Arbetsdomstolen, med ändring av tingsrättens dom, ska ogilla B.D:s talan, befria bolaget från skyldigheten att ersätta B.D:s rättegångskostnader vid tingsrätten samt förplikta B.D. att ersätta bolagets rättegångskostnader vid tingsrätten med där yrkat belopp.

B.D. har bestritt bolagets ändringsyrkanden.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Arbetsdomstolen.

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på bolagets begäran tingsrättens ljud- och bildupptagningar av förhöret under sanningsförsäkran med bolagets ställföreträdare G.G. och av vittnesförhöret per telefon med revisorn Anita Gran spelats upp. På B.D:s begäran har uppspelning av tingsrättens ljud- och bildupptagning av förhöret under sanningsförsäkran med honom spelats upp. B.D. har åberopat viss skriftlig bevisning.

Som grund för och till utveckling av sin talan har parterna anfört i allt väsentligt detsamma som antecknats i tingsrättens dom.

Domskäl

Tvisten

Parterna är överens om följande. B.D. var anställd som taxichaufför hos bolaget under perioden februari–juni 2008 med en lön om 18 000 kr per månad. I juni och juli 2008 gjorde bolaget löneavdrag med sammanlagt 17 589 kr. Bolaget har inte betalat någon semesterersättning vid anställningens avslutande.

Den första tvistefrågan avser om B.D. har rätt att utfå de lönebelopp som dragits av. Bolaget har gjort gällande att bolaget har motfordringar som överstiger löneavdragen, att kvittning ska ske och att B.D. därför inte har rätt att utfå beloppet. B.D. har bestritt att det föreligger någon motfordran.

Den andra tvistefrågan avser om B.D. har någon fordran på semesterersättning. Det är tvistigt om parterna träffat en överenskommelse om att semesterlönen var inkluderad i månadslönen.

Har B.D. rätt att utfå de avdragna lönebeloppen?

Parterna är överens om att B.D., under den tid han var anställd hos bolaget, mottog kontantersättningar från kunder med ett belopp om 86 519 kr, på sätt bolaget har gjort gällande. Parterna är också överens om att av detta belopp har B.D. till bolaget redovisat 10 522 kr genom insättning på bankkonto. Bolaget har gjort gällande att resterande belopp – 75 997 kr – inte redovisats och att bolaget således har en kvittningsskild motfordran som överstiger B.D:s lönefordran. B.D. har anfört att han har redovisat hela beloppet till arbetsgivaren och att han överlämnat beloppet om 75 997 kr kontant, direkt till G.G.

I normalfallet anses det ankomma på den som gör gällande att betalning har skett, att visa detta. Denna princip grundas främst på att den som verkställer en betalning i allmänhet har goda möjligheter att säkra bevisning härom, t.ex. genom att kräva kvitto eller annan form av betalningsbekräftelse. Däremot är det typiskt sett förenat med stora praktiska svårigheter att föra bevisning om motsatsen, dvs. att betalning inte har skett.

Bolaget har mot denna bakgrund anfört att det är B.D. som har bevisbördan för att betalning, redovisning, av de omtvistade kontantersättningarna har skett. B.D. har häremot anfört att arbetstagare i taxibranschen inte får några kvitton eller motsvarande när de lämnar över inkörda pengar till arbetsgivaren, att så var fallet även hos bolaget och att han därför inte fått några kvitton på de pengar han överlämnat och därmed redovisat till arbetsgivaren.

G.G. har, hörd under sanningsförsäkran, bekräftat uppgiften att de övriga anställda inte fick några kvitton när de till bolaget överlämnade inkörda kontantersättningar. Han har dock invänt att B.D. skulle ha fått kvitto om han hade begärt det.

Arbetsdomstolen delar tingsrättens bedömning att i fall som det förevarande har en arbetsgivare möjlighet att upprätta rutiner kring hur kontanthantering och redovisning ska ske så att det framgår om redovisning av kontanta medel skett eller inte. Av utredningen framgår att bolaget inte haft några sådana rutiner, utan tvärtom att den instruktion och rutin som gällt var att de anställda taxichaufförerna skulle överlämna inkörda kontantersättningar direkt till bolaget, till G.G., och att de inte fick några kvitton vid denna redovisning. Det är inte utrett att något annat skulle ha gällt för B.D. Under sådana förhållanden delar Arbetsdomstolen tingsrättens bedömning att det inte kan krävas av B.D. att han ska visa att de omtvistade kontantredovisningarna har skett. Bevisbördan måste då, i det här fallet, i stället läggas på arbetsgivaren.

På de av tingsrätten anförda skälen finner Arbetsdomstolen att bolaget inte har förmått visa att B.D. har underlåtit att redovisa de aktuella kontantersättningarna till bolaget. Bolaget har således inte visat att det har den motfordran som bolaget gjort gällande. Bolaget är därmed skyldigt att betala lönefordran i fråga. Bolagets överklagande kan alltså inte vinna bifall och tingsrättens domslut avseende lönefordran ska fastställas.

Har B.D. rätt till semesterersättning?

Enligt 26 § semesterlagen ska arbetsgivaren betala ut semesterlön till arbetstagaren i samband med semesterledigheten. Om anställningen upphör innan arbetstagaren har fått den semesterlön som tjänats in, ska arbetstagaren enligt 28 § semesterlagen i stället få semesterersättning. Regeln i 26 § semesterlagen, som infördes första gången i 1963 års semesterlag, syftar till att hindra överenskommelser om inkludering av semesterlönen i den successivt utgående lönen (se prop. 1976/77:90 s. 208 f.). Ett sådant avtal om inräknande av semesterlön i lönen är mot denna bakgrund att betrakta som ogiltigt (se 2 § semesterlagen). Arbetsdomstolen har emellertid i avgörandet AD 1989 nr 68 slagit fast att även om en sådan överenskommelse är ogiltig följer inte av detta att en arbetstagare som slutat sin anställning har rätt till semesterersättning. För att arbetsgivaren ska vara fri från ersättningskyldighet krävs dock, enligt domstolen, att denne visar att avtalet inte innebär att arbetstagaren har fått sämre semesterförmåner än vad lagen föreskriver.

Arbetsdomstolen finner, i likhet med tingsrätten, att bolaget inte har förmått visa att det har slutits ett avtal om att semesterlönen skulle ingå i månadslönen. Redan med anledning härav är således bolaget skyldigt att betala semesterersättning. Bolaget har inte invänt mot beräkningen av det yrkade semesterersättningsbeloppet. Bolagets överklagande i denna del kan alltså inte vinna bifall utan tingsrättens domslut ska även i denna del fastställas.

Rättegångskostnader

Vid ovan angiven utgång är bolaget tappande part såväl vid tingsrätten som i Arbetsdomstolen. Tingsrättens förpliktande för bolaget att ersätta B.D:s rättegångskostnader vid tingsrätten ska därmed fastställas. Bolaget ska även förpliktas att ersätta B.D:s rättegångskostnader i Arbetsdomstolen. Om

storleken av här yrkat belopp – nämligen 628 kr avseende resa – råder inte tvist.

Domslut

1. Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens dom.
2. Örebroaren Taxi AB ska ersätta B.D. för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen med 628 kr, med ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Hans Blyme, Per-Anders Edin,
Charlott Richardson, Gun Tidestav, Eva-Lena Danielsson och
Ing-Marie Nilsson. Enhälligt.

Sekreterare: Pontus Woxner

Tingsrättens dom (ledamot: Ulf Hellbacher)

BAKGRUND

B.D. var under tiden februari - juni 2008 anställd som chaufför vid Örebroaren Taxi AB (Bolaget). Ställföreträdare för Bolaget är G.G. Den avtalade månadslönen var 18 000 kr. Vid löneutbetalningarna i maj och juni 2008 gjordes avdrag med 13 557 kr respektive 4 032 kr eller sammanlagt 17 589 kr. Den 23 juni 2008 satte B.D. in 10 522 kr på Bolagets bankkonto i Skandinaviska Enskilda Banken i samband med att han samma månad blivit uppsagd.

B.D. ansökte om betalningsföreläggande med krav på den ej utbetalda lönen och ej utbetald semesterersättning. Bolaget bestred betalningsansvar och målet överlämnades till tingsrätten för fortsatt handläggning.

YRKANDEN M M

B.D. har yrkat att tingsrätten ska förplikta Bolaget att till honom betala 25 378 kr, varav 17 589 kr avser utebliven lön för maj och juni 2008 samt 7 789 kr ej utbetald semesterersättning. Vidare har B.D. yrkat ersättning för upplupen ränta på kapitalbeloppet per den 29 mars 2010 med 3 768 kr och därefter ränta enligt 6 § räntelagen på kapitalbeloppet till dess betalning sker.

Bolaget har bestritt yrkandet men vitsordat yrkade belopp och ränta i och för sig liksom att avdrag gjorts från lön i enlighet med vad som påstås. Vidare har Bolaget vitsordat att det utöver lönen på 18 000 kr i månaden inte betalats någon semesterersättning samt att sådan ersättning normalt ska betalas utöver lönen.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER OCH UTVECKLANDE AV TALAN

B.D.

Den avtalade månadslönen var 18 000 kr exklusive semesterersättning. I maj 2008 gjordes efter skatteavdrag ytterligare ett avdrag från lönen med 13 557 kr och i juni gjordes, efter skatteavdrag, ytterligare ett avdrag med 4 032 kr. Påståendet om att ett muntligt avtal om att semesterersättning skulle ingå i lönebeloppet 18 000 kr är oriktigt. Något sådant avtal har aldrig träffats. Han har inte erhållit semesterersättning för tiden februari — juni 2008. Den sammanlagda semesterersättningen uppgår till 7 789 kr. Alla andra anställda fick sina semesterersättningar men G.G. vägrade att betala semesterersättning till honom. G.G. sparkade ut honom från jobbet och sade åt honom att lämna bilnycklarna till fackombudet. B.D. sade till fackombudet att Bolaget var skyldigt honom pengar men denne svarade att han inte kunde hjälpa honom, eftersom han inte var medlem i facket. Han gick då med i facket och väntade sedan på att få sina pengar. G.G. vägrade dock att

diskutera och efter två år sade fackombudet att han inte kunde hjälpa B.D. samt att det var lika bra att han vände sig till kronofogden. Det vitsordas att han under den tid han var anställd tagit emot kontantersättningar från kunder i enlighet med vad som påstås. Anklagelsen att han inte redovisat kontantersättningarna till Bolaget är falsk. Samtliga kontantersättningar har han lämnat direkt till G.G. med undantag för den sista månaden han var anställd, juni 2008, då han satte in kontantersättningarna som uppgick till 10 522 kr på Bolagets bankkonto. Under den tid han var anställd var det aldrig tal om att han inte betalat in kontantersättningarna. Varje månad fick G.G. kontanterna och B.D:s körrapporter så att G.G. skulle kunna redovisa moms och skatt. Bolaget skulle betala lön och skatt för B.D. och om han inte redovisat kontantersättningarna så borde Bolaget rimligtvis ha klagat och anmält honom, vilket inte skedde. Med undantag för de avdrag som gjordes fick han lön trots påståendet att han inte skulle ha redovisat kontantersättningarna. När han vände sig till kronofogden kom påstående om en skuld på 20 000 kr. Sedan har skulden stigit till över 80 000 kr. När han fick sluta i juni 2008 så ville han lämna de kontantersättningar han då hade att redovisa till fackombudet. Denne sade dock att han inte kunde ta emot några pengar utan att B.D. i stället skulle sätta in beloppet på Bolagets bankkonto, vilket han gjorde.

Bolaget

Anledningen till att avdrag gjordes från lönerna för maj och juni 2008 var att B.D. under den tid han var anställd inte betalade in kontantersättningar från kunder till Bolaget. Det sammanlagda beloppet var 86 519 kr från vilket ska avräknas dels de löneavdrag som gjordes, dels den på bankkonto inbetalade ersättningen om 10 522 kr. Beträffande semesterersättningen så hade man träffat ett muntligt avtal om att denna skulle ingå i månadslönen 18 000 kr. Bolaget har en kvittningsgill motfordran avseende de återstående kontantersättningar som B.D. fortfarande inte redovisat, vilken överstiger det som yrkats.

DOMSKÄL

Förhör under sanningsförsäkran har hållits med B.D. och G.G. På Bolagets begäran har vittnesförhör hållits med revisorn A.G.

B.D. har som skriftlig bevisning åberopat kontoutdrag från Bolaget, arbetsgivarintyg och insättningskvitto.

Bolaget har som skriftlig bevisning åberopat kopior av körrapportstatistik.

B.D. har vid förhöret under sanningsförsäkran i huvudsak anfört detsamma som vid angivande av grunder och utvecklande av talan. Han har därutöver anfört följande. Tvisten började med att G.G., när B.D. lämnat ifrån sig den bil han körde, anklagade honom för att ha skadat bilen, vilket inte alls stämde. Utöver de löneavdrag som gjordes framställdes aldrig några krav mot honom förrän han begärt att få sina pengar. I taxibranschen är det så att

man lämnar redovisning och kontantersättningar till arbetsgivaren utan att man får något kvitto på detta.

G.G. har vid förhöret under sanningsförsäkran i huvudsak anfört detsamma som angetts under grunder och utvecklande av talan. Han har därutöver anfört följande. B.D. skulle lämna ifrån sig redovisning varje månad och redovisningen skulle lämnas vidare till Bolagets revisor. Om B.D. som han påstått redovisat kontant till honom skulle B.D. ha fått kvittens eller något. Till övriga anställda lämnade han inte kvitto när de redovisade men när det gällde B.D. hade de kommit överens muntligt. För att kunna redovisa enligt körrapporterna till Bolagets revisor lånade han pengar från släktingar. B.D. hade räkningar att betala och fick låna pengar till dess att han klarade ekonomin eftersom de är landsmän. B.D. var dock hela tiden försenad och till slut orkade inte G.G. längre utan sade upp B.D. G.G. påminde sedan B.D. om skulden men denne hade inte några pengar. När B.D. vände sig till kronofogden reagerade G.G. Att han då för Bolagets räkning framställde krav på endast 20 000 kr berodde på att storleken på fordringen inte var klar vid den tiden. Bolaget har under en tid varit vilande på grund av problem med ekonomin. I vad mån den fordran Bolaget gör gällande mot B.D. deklarerats som en förlust vet han inte.

A.G. har uppgett följande. Vi fick i uppdrag att hjälpa till med redovisning och löneberäkningar under en period år 2008. De löneavdrag som gjordes i slutet av B.D:s anställning berodde enligt den information hon fick från G.G. på att det var dagskassor som inte var redovisade. Den information hon fick var att det rörde sig om 20 000 kr. Något minne av en summa på 86 000 kr har hon inte. De bokförde utifrån de körrapporter de fick och där framgick kontantersättningarna. Sedan gjorde G.G. insättningarna. Hon har dock inte sett avstämningarna mellan den anställde och G.G. Vid bokslutsarbetet år 2008 var hon inblandad. Om hänsyn togs till de utestående fordringarna vet hon inte.

Tingsrättens bedömning

Följande är ostridigt. B.D. har varit anställd av Bolaget med en avtalad månadslön om 18 000 kr. Under maj och juni månad år 2008 gjordes avdrag på B.D:s lön med sammanlagt 17 589 kr. B.D. har under den tid han var anställd mottagit kontantersättningar från kunder på sammanlagt 86 519 kr. I juni 2008 har han på Bolagets bankkonto satt in ett belopp om 10 522 kr avseende kontantersättningar från kunder. Den semesterersättning B.D. haft rätt till uppgår till 7 789 kr. Utöver lönen har Bolaget inte betalat någon semesterersättning till B.D.

De tvistiga frågorna i målet är *dels* om semesterersättning ingått i den avtalade lönen om 18 000 kr per månad, *dels* om B.D., med undantag för 10 522 kr, inte betalat in de kontantersättningar han mottagit från Bolagets kunder under sin anställning och det i sådant fall finns en kvittningstill motfordran som överstiger det som yrkats.

Bolaget har vitsordat att semesterersättning normalt ska betalas utöver lönen men har gjort gällande att det beträffande B.D. har träffats ett muntligt avtal om att semesterersättningen skulle ingå i lönen. Till stöd för detta har endast åberopats den uppgift G.G. lämnat under sanningsförsäkran att ett sådant avtal träffats. B.D. å sin sida har, likaledes under sanningsförsäkran, förnekat att det skulle ha ingåtts något avtal av angivet slag. Vid sådant förhållande och med beaktande även dels av att semesterersättning normalt inte ingår i lön, dels av att Bolagets övriga anställda fått semesterersättning utöver lönen, har Bolaget inte förmått visa att det funnits ett avtal med B.D. om att semesterersättning skulle ingå i månadslönen. Att semesterersättningen uppgår till det yrkade beloppet 7 789 kr är vitsordat. Det föreligger därför skyldighet för Bolaget att betala detta belopp till B.D.

Frågan är då om B.D. inte betalat in kontantersättningar på 75 997 kr och om Bolaget i sådant fall har en motfordran som medför att kvittning ska ske mot det som B.D. har yrkat i målet.

Det är ostridigt att B.D. under den tid han var anställd hos Bolaget mottog kontantersättningar från kunder med det sammanlagda belopp som Bolaget gjort gällande. Enligt B.D. har beloppet redovisats i sin helhet, varvid 10 522 kr satts in på Bolagets bankkonto och resten lämnats direkt till G.G. Bolaget har dock endast vitsordat betalningen av 10 522 kr och har i övrigt gjort gällande att ingen redovisning skett.

Bolaget har gjort gällande att B.D. har att styrka att han har betalat in kontantersättningarna i enlighet med vad som normalt gäller när någon påstår att betalning har skett. En sådan bevisbörderegeln kan dock inte utan vidare anses tillämplig när det, som i detta fall, föreligger ett anställningsförhållande där den anställde tar emot medel med redovisningsskyldighet för arbetsgivarens räkning. Inom många branscher tar anställda rutinmässigt och på daglig basis emot relativt stora summor för arbetsgivarens räkning. I sådana fall har arbetsgivaren möjlighet att upprätta rutiner kring hur kontanthantering och redovisning ska ske utan att den anställde får något kvitto på att kontanterna verkligen har lämnats till arbetsgivaren. Detta gäller enligt B.D. i taxibranschen där arbetsgivaren inte lämnar kvitto till den anställde på redovisade kontanter. Att så är fallet stöds även av G.G:s egna uppgifter om att de anställda i Bolaget normalt inte får något kvitto på redovisade kontanter och att detta, med undantag för B.D., gällde samtliga anställda. Vid detta förhållande har B.D. inte den bevisbörda som normalt föreligger vid påstående om att betalning har skett. Det åligger i stället Bolaget att ange omständigheter som talar för att kontantersättningar inte redovisats av B.D. Till stöd för påståendet har åberopats förhör under sanningsförsäkran med G.G. Dennes uppgift om att kontantersättningar inte redovisats motsägs dock, likaledes under sanningsförsäkran, av B.D:s uppgifter. Utöver detta kan konstateras att G.G. inte lämnat någon trovärdig förklaring till varför han, till skillnad från vad som gällde beträffande övriga anställda, skulle ha utfärdat kvitto till B.D. för det fall redovisning hade skett. Det enda som i någon mån kan tala för att B.D. inte har redovisat kontantersättning är A.G:s uppgift om att hon, när hon ombads att göra avdrag på B.D:s lön, fick information om att avdragen berodde på att

dagskassor inte redovisats beträffande ett belopp om 20 000 kr. Bevisvärdet är dock inte särskilt starkt, eftersom uppgiften enbart bygger på G.G:s påstående. Det finns vidare ett antal omständigheter som förringar tilltron till G.G:s uppgifter. Som B.D. påpekat är det anmärkningsvärt att Bolaget överhuvudtaget betalade ut lön till honom om det var så att han aldrig redovisade några kontantersättningar. Det är också anmärkningsvärt att Bolaget inte på ett tidigt stadium vidtog åtgärder för att kunna få ut sin fordran liksom att Bolaget, trots senare stora problem med ekonomin, inte heller senare såvitt visats gjorde några egentliga ansträngningar för att kräva in det relativt stora belopp som B.D. påstås vara skyldig Bolaget. Inte heller uppgiften att G.G. för att kunna redovisa inkörda medel skulle ha lånat pengar i stället för att vidta åtgärder mot B.D. framstår som trovärdig. Med hänsyn till samtliga dessa omständigheter har Bolaget inte förmått visa att B.D. till någon del underlåtit att redovisa kontantersättningar till Bolaget. Det finns således inte någon motfordran av angivet slag. Därför och då yrkade belopp är ostridiga ska käromålet bifallas. Bolaget ska även betala de av B.D. yrkade rättegångskostnaderna.

DOMSLUT

1. Örebroaren Taxi AB ska till B.D. betala 25 378 kr samt upplupen ränta per den 29 mars 2010 om 3 768 kr och löpande ränta enligt 6 § räntelagen på 25 378 kr från den 29 mars 2010 till dess full betalning sker.
2. Örebroaren Taxi AB ska till B.D. utge ersättning för rättegångskostnader med 500 kr, varav 300 kr avser ansökningsavgift vid Kronofogdemyndigheten och 200 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för dom till dess betalning sker.